

Aan de Minister voor Rechtsbescherming

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
sector Privaatrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
12 januari 2023

Ons kenmerk
4390131

Bijlagen
5

nota

Nota n.a.v. het verslag tijdelijke wet transparantie
turboliquidatie

1. Aanleiding

Op 11 oktober 2022 heeft de TK verslag uitgebracht over bovengenoemd wetsvoorstel.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met de verzending aan de TK van de nota n.a.v. het verslag.

3. Kernpunten

Het wetsvoorstel

- Turboliquidatie is de nu al bestaande regeling in het Burgerlijk Wetboek (BW) waarmee een rechtspersoon, zoals een Besloten Vennootschap (BV), op eigen initiatief kan worden beëindigd en opgeheven: overeenkomsten – waaronder bijvoorbeeld overeenkomsten met leveranciers – worden opgezegd, alle baten worden te gelde gemaakt en met de opbrengst worden de schulden zoveel mogelijk afgelost.
- Voordeel is dat dit proces betrekkelijk snel en eenvoudig verloopt. Wel zijn er zorgen over mogelijk misbruik van de regeling door kwaadwillenden, vooral als er schulden achterblijven.
- Het wetsvoorstel beoogt het vertrouwen in de turboliquidatie te vergroten, door het risico op misbruik van de turboliquidatie te verkleinen en de rechtsbescherming voor schuldeisers te verbeteren. De verwachting is dat de turboliquidatie hierdoor als instrument geschikter wordt voor eenvoudige, bonafide bedrijfsbeëindigingen, waardoor het toegankelijker wordt voor ondernemers die daarvan gebruik willen maken. Daartoe worden de volgende maatregelen voorgesteld:
 - een verplichting voor de bestuurders van de te beëindigen rechtspersoon om stukken te deponeren waarin financiële rekening en verantwoording wordt afgelegd en daarvan mededeling te doen aan eventuele achtergebleven schuldeisers (verantwoordingsplicht);
 - een inzagerecht voor de schuldeisers in de administratie van de ontbonden rechtspersoon als de bestuurders zich niet hebben gehouden aan hun verantwoordingsplicht;
 - een strafbaarstelling in de Wet op de economische delicten (WED) als de bestuurders niet aan de verantwoordingsplicht hebben voldaan; en
 - een bevoegdheid voor het OM om een civielrechtelijk bestuursverbod te verzoeken jegens de betrokken bestuurders, als de regeling – kort gezegd – door hen is misbruikt.

- Het wetsvoorstel betreft een tijdelijke regeling – met verlengingsmogelijkheid – om de invoering ervan te kunnen bespoedigen. Een spoedige invoering van de regeling is gewenst in verband met de verwachte toename van het aantal ondernemers dat wegens de nasleep van COVID-19 wil stoppen met zijn bedrijf. Inmiddels zijn daar de gestegen energieprijzen bijgekomen. Om een spoedige invoering mogelijk te maken, is een budget beschikbaar gevonden uit de steun- en herstelpakketten, dat naar zijn aard tijdelijk is, omdat de verwachte effecten van COVID-19 ook tijdelijk zijn. De duur van het wetsvoorstel is daaraan verbonden. Daarnaast vergemakkelijkt de tijdelijkheid de uitvoering van de maatregelen en daarmee ook de invoering ervan.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
sector Privaatrecht

Datum
12 januari 2023

Ons kenmerk
4390131

Het verslag en de beantwoording van de daarin opgenomen vragen

- Leden van de volgende fracties hebben vragen gesteld in het verslag: de VVD, het CDA, D66, de Christen-Unie en de SP. Uit het verslag spreekt steun voor het doel van het wetsvoorstel, om het vertrouwen in de turboliquidatie te vergroten, misbruik van turboliquidatie tegen te gaan en de positie van schuldeisers te verbeteren.
- De vragen die de fracties hebben gesteld, zijn onder te brengen in twee hoofdthema's, die hieronder worden weergegeven samen met de antwoorden op hoofdlijnen die hierop zijn gegeven in de nota n.a.v. het verslag.

Tijdelijkheid van de voorgestelde regeling

- VVD, D66, Christen-Unie en SP stellen vragen over de tijdelijkheid van de regeling. In de kern wordt geconstateerd dat de risico's op misbruik van turboliquidaties structureel zijn, terwijl de voorgestelde maatregelen tijdelijk zijn. Gewezen wordt op de consultatiereacties uit de praktijk en de adviezen van het Adviescollege Toetsing regeldruk en de Raad van State, waaruit de wenselijkheid van een structurele regeling volgt. Tegen die achtergrond wordt o.m. gevraagd of:
 - a) de enige reden voor de tijdelijkheid van de regeling het tijdelijke budget is;
 - b) de regering voornemens is om een structurele regeling in te voeren en, zo ja, op welke termijn dit dan verwacht mag worden.
- In de beantwoording is aangegeven dat:
 - a) de voornaamste reden voor de tijdelijkheid van de regeling is dat hierdoor de invoering van een verbeterde turboliquidatie wordt bespoedigd, zodat deze beschikbaar kan komen op het moment dat het aantal ondernemers toeneemt dat wil stoppen met zijn bedrijf.
 - Om een spoedige invoering mogelijk te maken, is een budget beschikbaar gevonden uit de steun- en herstelpakketten. Dit budget is naar zijn aard tijdelijk, omdat de verwachte effecten van COVID-19 ook tijdelijk zijn. De duur van het wetsvoorstel is daaraan verbonden.
 - De tijdelijkheid vergemakkelijkt de uitvoering van de maatregelen en daarmee ook de invoering ervan. De KvK kan de tijdelijke wet uitvoeren door middel van een handmatig proces, dat structureel niet houdbaar zou zijn zonder nadere investeringen. De voorbereiding en uitvoering van een structurele regeling zou complexer zijn en meer tijd vergen.
 - b) De regering kiest voor deze tijdelijke regeling op korte termijn omdat bij een langere termijn de verwachte piek in de toepassing van de turboliquidatie mogelijk wordt gemist. Ten minste drie maanden voor het verval van de tijdelijke regeling ontvangt de TK een verslag van de werking van de wet, waarbij ook wordt aangekondigd of er een voornemen bestaat om de regeling structureel in te voeren. Opgedane ervaringen met de tijdelijke regeling zullen bij de besluitvorming worden betrokken.

Als een structurele invoering wenselijk is, dan zal daarvoor een nieuw wetgevingstraject nodig zijn. De tijdelijke regeling kan bij koninklijk besluit worden verlengd, zolang dit wetgevingstraject loopt.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
sector Privaatrecht

Effectiviteit van de regeling

- De fracties vragen in de kern of de voorgestelde maatregelen effectief genoeg zijn om misbruik van turboliquidatie tegen te gaan en schuldeisers beter te beschermen. Meer concreet, zijn o.m. de volgende vragen gesteld:
 - a) Moet een turboliquidatie met schulden mogelijk blijven? (SP, Christen-Unie)
Antwoord: ja, als turboliquidatie uitsluitend zonder schulden zou kunnen, dan moet een onderneming met schulden eerst failliet worden verklaard om beëindigd te kunnen worden. Een faillissement heeft in die gevallen niet altijd meerwaarde voor schuldeisers, omdat het niet zonder meer hun verhaalsmogelijkheden vergroot. Dat is anders, wanneer schuldeisers vermoeden dat zij zijn benadeeld door onrechtmatig of frauduleus handelen van de bestuurders in verband met de mogelijkheden die de curator heeft om daartegen op te komen. Door turboliquidatie met schulden te behouden, kunnen schuldeisers zelf beoordelen of een faillissement meerwaarde voor hen heeft. De voorgestelde deponeringsverplichting stelt schuldeisers beter in staat om die beoordeling te maken.
 - b) Moet de inschrijving van de ontbinding in het handelsregister afhankelijk worden gesteld van het voldoen aan de deponeringsverplichting? (SP en Christen-Unie) Antwoord: Nee. Door de inschrijving van de ontbinding afhankelijk te maken van de deponeringen, wordt niet voorkomen dat kwaadwillende bestuurders baten aan de rechtspersoon onttrekken en met de noorderzon vertrekken. Het risico bestaat juist dat zij de rechtspersoon inactief laten voortbestaan. Schuldeisers zijn dan niet beter af. Bovendien wordt hiermee het risico vergroot dat derden de inactieve rechtspersonen als dekmantel gaan gebruiken voor malafide praktijken. De turboliquidatie is ingevoerd om dat risico terug te dringen, dus door de ontbinding afhankelijk te maken van de deponeringen zouden we weer terug zijn bij af.
 - c) Is het nodig om een derde controle en toezicht te laten houden op de naleving van de deponeringsverplichting? (VVD en SP) Antwoord: Nee. Door controle en toezicht zou de turboliquidatie geen eenvoudige methode meer zijn voor ondernemers om hun bedrijf te beëindigen, terwijl uit de praktijk blijkt dat daar juist behoefte aan bestaat. Voorkomen moet worden dat bonafide ondernemers lijden onder het misbruik dat slechts door een kleine groep wordt gemaakt. Dit wetsvoorstel gaat misbruik zo gericht mogelijk tegen. Door te voorzien in transparantie bij turboliquidatie, kan het OM beter optreden en kunnen schuldeisers beter opkomen voor hun rechten.
 - d) Zou niet alleen het OM, maar ook individuele schuldeisers de mogelijkheid moeten krijgen om een bestuursverbod te verzoeken bij turboliquidatie? (VVD, CDA, Christen-Unie en SP) Antwoord: Nee. Het bestuursverbod is een uitzonderlijke sanctie voor uitzonderlijke gevallen. Bestuurders hebben er belang bij dat een zorgvuldige besluitvorming heeft plaatsgevonden voordat zij in een dergelijke procedure worden betrokken. Daarom rust de bevoegdheid om een bestuursverbod te verzoeken bij turboliquidatie uitsluitend bij het OM. In de Faillissementswet is een bestuursverbod al geregeld.

Datum
12 januari 2023

Ons kenmerk
4390131

Als schuldeisers malafide praktijken vermoeden bij het bestuur kunnen zij faillissement aanvragen en de curator die dan wordt aangesteld, verzoeken om een procedure tot oplegging van een bestuursverbod te starten.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
sector Privaatrecht

Datum
12 januari 2023

Ons kenmerk
4390131

- e) Hebben schuldeisers voldoende civielrechtelijke instrumenten in handen om voor hun rechten op te komen? (VVD, D66, Christen-Unie, SP) Antwoord: Ja. De voorgestelde deponeringsverplichting en (in geval van verzuim van het bestuur om die verplichting na te leven) het inzagerecht verbetert de informatiepositie van schuldeisers. Hierdoor zijn zij beter in staat om gebruik te maken van de bestaande mogelijkheden om voldoening van hun vordering te krijgen of met het oog daarop meer informatie te vergaren (bijvoorbeeld via een voorlopig getuigenverhoor).

Bijlage bij de nota n.a.v. het verslag

- Bij de indiening van het wetsvoorstel bij de TK begin juli jl. zijn uitvoeringstoetsen meegestuurd, waaronder begrepen de uitvoeringstoets van de KvK. Per abuis is een memorandum van de KvK niet meegestuurd, dat is bedoeld als aanvulling op de uitvoeringstoets. Het betreft een aangepaste berekening van de begrote uitvoeringskosten die dit wetsvoorstel met zich brengt voor de KvK en die als uitgangspunt zijn genomen bij de berekening van de lasten voor het KvK. Dit is toegelicht in de nota n.a.v. het verslag. Het memorandum wordt als bijlage bij de nota n.a.v. het verslag meegestuurd aan de TK.

4. Toelichting

4.1 Afstemming

- Intern: DRB en DRC;
- Extern: EZK en KvK

5. Informatie die zich niet leent voor openbaarmaking

Niet van toepassing. Alles uit de beslisnota kan openbaar worden gemaakt bij toezending van de nota n.a.v. het verslag aan de Tweede Kamer.

6. Bijlagen

- Het verslag;
- de nota n.a.v. het verslag;
- bijlage bij de nota n.a.v. het verslag: aanvulling op uitvoeringstoets KvK;
- eerdere nota; en
- brief aan TK ter begeleiding van de nota n.a.v. het verslag.